

آیین نامه کارشناسی ارشد

ماده ۱-

هدف از تدوین آیین نامه دوره های کارشناسی ارشد به سه شیوه «آموزشی-پژوهشی»، «آموزشی» و «پژوهشی»، تقویت و توسعه دوره های تحصیلات تکمیلی، ارتقاء کیفیت، تنوع بخشی به شیوه های نوین ارائه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره های تحصیلات تکمیلی، تقویت و ارتقاء سطح کیفی و کمی این دوره ها و همسان سازی آن با برنامه های توسعه و دیگر اسناد راهبردی کشور است تا با بهره مندی از آن در تربیت متخصصان و پژوهشگران ماهر و برجسته در سطح کشور بکوشیم.

ماده ۲- تعاریف:

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته: دوره ای بالا تر از دوره کارشناسی است که براساس برنامه های مصوب شوراس گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوطه منتهی می شود.

شیوه آموزشی- پژوهشی: دوره ای که محتوای برنامه آن مشتمل بر واحدهای درسی و پایان نامه است.

شیوه آموزشی: دوره ای با محوریت آموزش است که دانشجوی پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان نامه دانش آموخته می شود.

شیوه پژوهشی: دوره ای با محوریت پژوهش که دستاورد آن ارائه فن آوری های جدید، ارائه نظریه و ایده جدید، تولید دانش فنی، ثبت اختراع و ... شود و مشتمل بر اخذ واحدهای درسی محدود و الزام پایان نامه است.

پایان نامه: فعالیت پژوهشی- تحقیقاتی است که در یک زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد راهنما انجام می گیرد.

مؤسسه: منظور دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجری دوره های تحصیلات تکمیلی است.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است.

سمینار: منظور تحقیق و تتبع نظری است.

ماده ۳- نحوه اجرای دوره: این دوره به صورت روزانه، شبانه، نیمه حضوری، مجازی و بین المللی طبق

ضوابط مربوطه قابل اجراست.

شرایط ورود

ماده ۴- شرایط ورود

شرایط ورود به شرح زیر است:

- ۱-۳: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی
- ۲-۳: داشتن گواهینامه پایان دوره کارشناسی یا بالاتر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری.
- ۳-۳: برخورداری از توانایی جسمی لازم و مناسب با رشته تحصیلی
- ۴-۳: قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت با کسب پذیرش از مؤسسه براساس مقررات مصوب.

تبصره ۵:

مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره ها فاقد اعتبار است

واحدهای درسی

ماده ۵-

تعداد واحدهای شیوه نامه آموزشی و پژوهشی با احتساب واحد پایان نامه، برحسب رشته حداقل ۲۸ و حداقل ۳۲ واحد است.

تبصره ۱:

چنانچه به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره کارشناسی به عنوان کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود وی مکلف است آن دروس را بر اساس برنامه مصوب قبل از دروس اصلی مربوطه، اضافه بر واحدهای درسی مقرر در دوره کارشناسی ارشد مطابق با این آیین نامه بگذراند. تعداد دروس جبرانی در هر رشته حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۲:

در انتخاب دروس، الویت با دروس جبرانی است و دانشجو موظف است آن ها را با موفقیت (حداقل نمره ۱۲) بگذراند. در صورت عدم موفقیت در گذراندن دروس جبرانی تا مهلت مقرر ادامه تحصیل دانشجو منوط به موافقت کمیته تحصیلات تکمیلی گروه است.

تبصره ۳:

در صورت گذراندن حداقل ۸ واحد درس از دروس جبرانی یک نیمسال تحصیلی به طول مدت تحصیل دانشجو در مدت مجاز دوره (حداکثر ۲/۵ سال) افزوده می شود.

تبصره ۴:

کمیته تحصیلات تکمیلی هر گروه آموزشی موظف است دروس جبرانی هر دانشجو را همراه با مهلت مقرر برای گذراندن آن دروس، در ابتدای دوره آموزشی به اطلاع وی برساند و رونوشت آن را به کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده و مؤسسه ارسال نماید.

تبصره ۵-۵: گروه موظف است به تناسب تعداد پذیرفته شدگان در هر سال و در هر دوره تحصیلی، استاد مشاور تحصیلی برای هدایت دانشجویان تعیین کند.

تبصره ۵-۶: برای اخذ دروس جبرانی، دانشجو باید شهریه مربوط را طبق ضوابط دانشگاه پرداخت کند.

ماده ۶ - تعداد واحد پایان نامه

تعداد واحدهای پایان نامه در شیوه آموزشی - پژوهشی برای همه رشته ها حداقل ۴ و حداکثر ۶ واحد درسی، مطابق برنامه مصوب است.

ماده ۷ - حداقل و حداکثر واحد اخذ شده در هر ترم

دانشجوی دوره آموزشی - پژوهشی باید در هر نیمسال حداقل ۸ واحد درسی و حداکثر ۱۲ واحد درسی با تشخیص مشاور تحصیلی پس از موعد A حذف و اضافه @ اخذ کند.

تبصره ۷-۱: اخذ حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ در هر نیمسال شامل واحدهای جبرانی و اصلی دوره کارشناسی ارشد است.

تبصره ۷-۲: در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از شرط رعایت حداقل اخذ واحد معاف است.

تبصره ۷-۳: رعایت پیش نیاز در اخذ هر درس الزامی است و چنانچه دانشجو حداقل یک بار درس پیش نیاز را کسر واحد (مردود) شود با نظر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه می توان شرط پیش نیاز بودن درس مذکور را حذف کرد، دانشجو موظف است درس پیش نیاز را در اولین فرصت ارائه، مجدداً اخذ کند.

تبصره ۷-۴: تکرار دروسی که دانشجو قبلاً در دوره کارشناسی گذرانده است، در صورتی که عنوان درس براساس سرفصل برنامه مصوب کارشناسی ارشد مشترک باشد، مجاز نیست. دانشجویان باید با نظر موافق کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، با اخذ درس های دیگر، جمع واحدهای درسی گذرانده خود را به حد نصاب مندرج در برنامه مصوب برسانند.

ماده ۸- معادل سازی

معادل سازی و پذیرش دروسی که قبول شدگان آزمون تحصیلات تکمیلی قبلاً در مؤسسه ها در مقطع کارشناسی ارشد گذرانده اند، توسط کمیته تحصیلات تکمیلی گروه با شرایط زیر مجاز است:

۸-۱- پذیرش وی برای ورود به دوره مورد تأیید وزارت باشد.

۲-۸- دانشگاه یا مؤسسه قبلی دانشجو و رشته تحصیلی مورد تأیید وزارت باشد.

۳-۸- سرفصل دروس گذرانده شده توسط دانشجو باید براساس برنامه های مصوب بوده و اگر رشته قبلی وی با رشته جدید متفاوت باشد، دانشگاه باید محتوای دروس گذرانده شده دانشجو را با دروس رشته جدید به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه از نظر محتوا مشترک تشخیص دهد.

۴-۸- نمره هر یک از دروس، کمتر از ۱۴ نباشد.

ماده ۹- سقف پذیرش واحدهای معادل سازی شده

معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط کمیته تحصیلات تکمیلی گروه های آموزشی مربوط، تا سقف ۱۲ واحد امکان پذیر است.

تبصره ۱-۹: نمرات دروس پذیرفته شده در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

حضور و غیاب

ماده ۱۰- ثبت نام

دانشجو موظف به ثبت نام در موعد مقرر(اعلام شده توسط دانشگاه) می باشد و عدم ثبت نام به منزله انصراف از تحصیل محسوب می شود.

تبصره:

تصمیم گیری درباره درخواست ثبت نام و تعداد واحد اخذ شده درخصوص دانشجویان با تأخیر، تا قبل از پایان موعد A حذف و اضافه @ بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۱- حضور

حضور دانشجویان در تمامی برنامه های درسی و فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت دانشجو از شرکت در جلسه امتحان محروم شده؛ نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱-۱۱: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز بوده و از نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست، ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می شود.

ماده ۱۲- غیبت در جلسه امتحان

غیبت غیر موجه دانشجوی در جلسه امتحان هر درس موجب گرفتن نمره صفر برای آن درس است، تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت؛ و احتمال حذف درس بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

حذف دروس

ماده ۱۳- حذف درس

در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا ۵ هفته مانده به پایان نیمسال تحصیلی، فقط یکی از دروس نظری خود را با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً، غیبت دانشجو در آن درس بیش از مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً، واحدهای باقی مانده وی از ۸ واحد کمتر نباشد.

ماده ۱۴- حذف نیمسال

حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال، تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نبوده و در مدت مجاز قادر به اتمام دوره باشد. در این صورت نیمسال محذوف از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو محسوب خواهد شد.

طول مدت دوره تحصیلی، میهمانی، مرخصی تحصیلی، و انصراف از تحصیل و اخراج

ماده ۱۵- طول مدت دوره تحصیلی

طول دوره، مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را گذرانده و از پایان نامه خود نیز بر اساس مقررات مربوط، دفاع نماید. طول دوره کارشناسی ارشد به شیوه آموزشی- پژوهشی، ۲ سال مشتمل بر ۴ نیمسال تحصیلی است.

تبصره ۱-۱۵: شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می تواند در صورت لزوم و حسب مورد، حداکثر یک نیمسال به طول دوره تحصیلی دانشجو اضافه کند.

تبصره ۲-۱۵: درخواست افزایش سنوات باید کتباً توسط دانشجو ارائه شود و پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، می باید حداقل ۲ ماه قبل از اتمام سنوات به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال و دانشکده تصمیم خود را همراه صورتجلسه مربوط، حداقل یک ماه قبل از اتمام سنوات به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه شود.

تبصره ۳-۱۵: چنانچه دانشگاه نتواند حداقل واحدهای درسی را در یک نیمسال تحصیلی ارائه دهد به نسبت کسر واحدهای ارائه شده به طول دوره دانشجو افزوده می شود. برای این کار دانشجو باید درخواست خود را به

گروه ارائه دهد و درخواست پس از تأیید گروه و دانشکده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود. در هر صورت طول دوره تحصیلی نباید از ۲/۵ سال تجاوز کند.

ماده ۱۶- مهمانی: هر دانشجو در این شیوه می تواند تحت شرایط خاص، حداکثر ۲ نیمسال را با موافقت دانشگاه مبدأ و مقصد به عنوان مهمان بگذراند.

تبصره ۱-۱۶: دانشجو در صورتی می تواند درخواست مهمانی کند که دروس مورد درخواست متقاضی در آن نیمسال توسط دانشگاه ارائه نشده باشد. در این حالت با تأیید مشاور تحصیلی، استاد راهنما، کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده با مهمانی وی در یکی از دانشگاه‌های دولتی مجری دوره موافقت می شود.

تبصره ۲-۱۶: انتخاب واحد دانشجو در دانشگاه مقصد باید با اطلاع و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی دانشگاه مبدأ باشد.

تبصره ۳-۱۶: واحدهایی را که دانشجوی مهمان در دانشگاه دیگر می گذراند، برابر مقررات عیناً در کارنامه وی در دانشگاه ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

ماده ۱۷- مرخصی تحصیلی

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد می تواند حداکثر برای یک نیمسال تحصیلی با کسب موافقت مؤسسه از مرخصی تحصیلی استفاده کند. مدت مرخصی تحصیلی جزء سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۱-۱۷: درخواست مرخصی دانشجو باید حداقل ۳ هفته قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی به صورت کتبی به کمیته تحصیلات تکمیلی گروه مربوط تسلیم و پس از موافقت کمیته برای تأیید نهایی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال شود و تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است حداکثر ظرف ۲ هفته نظر خود را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام کند. موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود. پس از ارسال نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، تحصیلات تکمیلی دانشگاه با توجه به وضعیت تحصیلی دانشجو، مراتب موافقت یا عدم آن را کتباً به وی اعلام می کند.

تبصره ۲-۱۷: در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت دانشگاه برای مرخصی، حتی برای یک نیمسال ترک تحصیل کند، از ادامه تحصیل محروم می شود. در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند، باید دلایل آن را ۲ ماه قبل از پایان همان نیمسال به دانشگاه اعلام کند. در صورت تأیید، موجه بودن ترک تحصیل توسط دانشگاه، آن نیمسال جزء مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می شود؛ مشروط بر آن که قبلاً از مرخصی تحصیلی استفاده نکرده باشد.

تبصره ۳-۱۷: در نیمسال اول تحصیلی به دانشجو مرخصی داده نمی شود در موارد استثنائی پس از تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، مراتب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی خواهد شد.

ماده ۱۸- انصراف از تحصیل، اخراج

دانشجو می تواند به هر دلیل از تحصیل اعلام انصراف کند. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف، به تحصیلات تکمیلی دانشگاه تسلیم کند. چنانچه دانشجو بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد، دانشگاه نسبت به صدور حکم انصراف دائم وی اقدام می کند.

تبصره ۱-۱۸: دانشجوی انصرافی یا اخراجی (مشروطی در دو نیمسال تحصیلی، سنوات بیش از حد مجاز) موظف است به تعهداتی که سپرده است، عمل کند. به هر حال صدور هر گونه گواهینامه و تسلیم ریز نمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون، منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه است.

ماده ۱۹- انتقال و تغییر رشته

انتقال و تغییر رشته در شیوه آموزشی- پژوهشی ممنوع است.

تبصره ۱-۱۹: انتقال از دوره شبانه به روزانه، نیمه حضوری و مجازی به حضوری اعم از روزانه و شبانه ممنوع است.

ارزشیابی و مشروطی

ماده ۲۰- حداقل نمره قبولی در هر درس

حداقل نمره قبولی در هر درس حتی دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد، ۱۲ است.

تبصره ۱-۲۰: اگر دانشجو در یک درس نمره ای کمتر از ۱۲ کسب کند، باید در اولین زمان ارائه آن درس را دوباره اخذ کند.

تبصره ۲-۲۰: نمره دانشجو در هر درس جبرانی حداکثر ده روز پس از برگزاری آزمون و برای سایر دروس حداکثر یک ماه پس از اتمام نیمسال تحصیلی (طبق تقویم آموزشی) توسط استاد درس، اعلام و در کارنامه دانشجو ثبت می شود.

تبصره ۳-۲۰: دانشجو مجاز است در صورت مردود شدن در یک درس و عدم ارائه آن در نیمسال بعد، دروس بعدی آن را بدون رعایت پیش نیاز با موافقت کمیته تحصیلات تکمیلی گروه اخذ کند.

تبصره ۴-۲۰: دانشجوی می تواند با موافقت استاد راهنما و مشاور تحصیلی به جای درس مردودی، درس مرتبط دیگری را انتخاب کند.

ماده ۲۱- میانگین نمرات هر نیمسال و مشروطی

میانگین نمرات دروس دانشجو (بدون احتساب دروس جبرانی) در دوره کارشناسی ارشد در هر نیمسال تحصیلی نباید از ۱۴ کمتر باشد، در این صورت دانشجو مشروط محسوب می شود. اگر میانگین نمرات دانشجو در ۲ نیمسال کمتر از ۱۴ باشد آن دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تحصیلات تکمیلی دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را در هر زمانی که محرز شود به وی کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

تبصره ۱-۲۱: چنانچه در یک نیمسال تحصیلی، دروس باقیمانده یک دانشجو پس از کسر دروس جبرانی به کمتر از ۸ واحد تقلیل یابد و میانگین دروس اصلی وی کمتر از ۱۴ باشد، این نیمسال جزء مشروطی محسوب نمی شود.

تبصره ۲-۲۱: اگر خارج از اراده دانشجو و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به هر دلیلی تعداد واحدهای درسی (اصلی) او در طول یک نیمسال تحصیلی به کمتر از ۸ واحد تقلیل یابد و میانگین نمرات درس اصلی اخذ شده از ۱۴ کمتر باشد، آن نیمسال جزء مشروطی وی محسوب نمی شود؛ اما در سنوات تحصیلی وی محاسبه می شود.

تبصره ۳-۲۱: اگر دانشجویی در یک نیمسال تحصیلی همراه با پایان نامه خود؛ تعدادی از دروس اصلی را نیز اخذ کرده باشد و میانگین نمرات وی (بدون احتساب نمرات دروس جبرانی) کمتر از ۱۴ باشد در آن نیمسال تحصیلی مشروط تلقی خواهد شد (حتی اگر تعداد واحد دروس اصلی اخذ شده توسط وی کمتر از ۸ واحد باشد).

تبصره ۴-۲۱: نمره دروس جبرانی در کارنامه دانشجو جداگانه ثبت می شود، اما در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی شود.

تبصره ۵-۲۱: در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از شرط حداقل اخذ واحد معاف است و چنانچه میانگین نمره دانشجو در آخرین نیمسال با هر تعداد واحد درسی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو مشروط تلقی می شود.

ماده ۲۲- میانگین کل برای فراغت از تحصیل

میانگین کل نمرات دانشجویان در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد در غیر این صورت دانش‌آموخته دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌شود.

تبصره ۱-۲۲: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد می‌تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، دانش‌آموخته می‌شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود و مدرک دریافت نمی‌کند.

سمینار و پایان نامه

ماده ۲۳- سمینار

هدف از ارائه سمینار آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد با اصول اولیه روش تحقیق و تتبع نظری و نحوه استفاده از منابع اطلاع‌رسانی و شیوه ارائه کتبی و شفاهی نتایج یک تحقیق در قالب جمع‌آوری، بررسی و دسته‌بندی تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع سمینار است. کمیته تحصیلات تکمیلی هر گروه آموزشی می‌تواند در خصوص الزام به ارائه سمینار توسط دانشجویان، تصمیم‌گیری کند.

تبصره ۱-۲۳: موضوع سمینار باید توسط دانشجویان تا انتهای نیمسال اول تحصیلی تعیین شود و عنوان و استاد تخصصی سمینار خود را کتباً برای بررسی و تصویب به کمیته تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده اعلام کند.

تبصره ۲-۲۳: تغییر استاد راهنمای سمینار ممکن نیست مگر در موارد استثنایی که تشخیص آن بر عهده کمیته تحصیلات تکمیلی گروه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

تبصره ۳-۲۳: اخذ سمینار حداکثر در نیم سال سوم تحصیلی انجام می‌شود و ارائه آن حداکثر تا هفته چهاردهم همان نیمسال صورت می‌گیرد. نمره درس با توجه به تبصره ۲-۲۰ اعلام می‌شود.

تبصره ۴-۲۳: دانشجویانی که در نیمسال اول تحصیلی خود مشروط می‌شوند (یا در موارد خاص و به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی دانشکده)، مجاز هستند حداکثر تا ابتدای نیمسال سوم نسبت به اخذ واحد سمینار اقدام کنند.

ماده ۲۴- پایان نامه: تهیه پایان نامه آخرین بخش دوره کارشناسی ارشد شیوه آموزشی- پژوهشی است که طی آن دانشجویان موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۲۵- استاد راهنما:

استاد راهنما (اساتید راهنما) با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد (اساتید) و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه یا خارج از دانشگاه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می شود.

تبصره ۱-۲۵: چنانچه استاد راهنما خارج از دانشگاه انتخاب شود، به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکتری تخصصی الزامی است.

ماده ۲۶- استاد مشاور

استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و با تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان داخل یا خارج از دانشگاه انتخاب می شود.

ماده ۲۷- تعداد واحد پایان نامه: تعداد واحد پایان نامه در این شیوه حداقل ۴ و حداکثر ۶ واحد درسی برای همه رشته ها و براساس برنامه مصوب هر رشته است.

ماده ۲۸- موضوع پایان نامه

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما یا اساتید راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه مربوط انتخاب کند. موضوع پایان نامه پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قطعیت می یابد.

تبصره ۱-۲۸: زمان مجاز دفاع پایان نامه تا قبل از اتمام دو سال تحصیلی دانشجو است و در مواقع و موارد اضطراری در خصوص تأخیر در دفاع از پایان نامه به تقاضای دانشجو با تأیید استاد راهنما و کمیته تحصیلات تکمیلی گروه به مدت یک نیمسال تحصیلی با احتساب حداکثر سنوات ۲/۵ سال قابل تمدید است.

ماده ۲۹- پیشرفت کار

دانشجو موظف است در پایان نیمسال اخذ پایان نامه، گزارش کتبی پیشرفت کار خود را به استاد راهنما یا کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، ارائه کند و حداکثر در نیمسال بعد، از پایان نامه خود دفاع کند.

تبصره ۱-۲۹: دانشجو موظف است تحت نظر استاد راهنما موضوع پایان نامه را انجام و گزارش پیشرفت را به استاد راهنما ارائه کند، چنانچه دانشجو گزارش پیشرفت خود را در مهلت فوق الذکر ارائه نکند، یا در صورت عدم رضایت استاد راهنما از نحوه عملکرد دانشجو بنا به تقاضای کتبی استاد راهنمای پایان نامه، ثبت نام دانشجو در نیمسال بعد مسدود و وضعیت وی معلق خواهد شد و تصمیم گیری در مورد وضعیت تحصیلی دانشجو بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده است.

ماده ۳۰- شیوه نگارش پایان نامه

شیوه نگارش پایان نامه و ضوابط مربوط به آن، باید توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تهیه و به تحصیلات تکمیلی دانشگاه و دانشجویان آن دانشکده، اعلام شود، رعایت ضوابط و شیوه نامه هر دانشکده از سوی دانشجویان آن دانشکده الزامی است.

ارزشیابی پایان نامه

ماده ۳۱- ارزشیابی پایان نامه: ارزشیابی پایان نامه در جلسه دفاعیه توسط هیأت داوران، متشکل از استاد (اساتید) راهنما، استاد مشاور و در صورت نیاز یک نفر نماینده تحصیلات تکمیلی (الزاماً عضو هیأت علمی) و ۲ نفر از بین اعضای هیأت علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج دانشگاه انجام می شود.

تبصره ۱-۳۱: نماینده تحصیلات تکمیلی براساس حکم مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده از میان اعضای هیأت علمی دانشکده تعیین می شود.

تبصره ۲-۳۱: تأیید انجام اصلاحات پیشنهادی داوران و جمع بندی و ارائه نمره نهایی به گروه بر عهده استاد راهنما می باشد.

تبصره ۳-۳۱: حضور استاد راهنما و حداقل یک داور در جلسه دفاعیه الزامی است.

تبصره ۴-۳۱: اعضای هیأت داوران باید حداقل استادیار و یا دارای مدرک دکتری باشند. در موارد استثنایی که در زمینه تخصصی مورد نظر استادیار وجود ندارد، با ذکر موارد، یک ماه قبل توسط استاد راهنما برای تصویب، به کمیته تحصیلات تکمیلی گروه اعلام می شود. در این حالت باید یک ماه قبل از تاریخ دفاع پایان نامه، موضوع با ذکر موارد استثنایی در کمیته تحصیلات تکمیلی گروه مطرح و تصویب شود و نتیجه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه اعلام شود.

تبصره ۵-۳۱: انتخاب داور خارج از دانشگاه به پیشنهاد استاد راهنما و انتخاب داور داخلی به پیشنهاد مدیر گروه و با تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه است.

ماده ۳۲- مجوز دفاع

دانشجو سه هفته قبل از تاریخ دفاعیه موظف به مراجعه به تحصیلات تکمیلی دانشکده و تحویل کاربرگ های مربوط برای انجام مراحل اداری دفاع است. ضمناً پس از کسب مجوز دفاع از کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، دانشجو موظف است آگهی برگزاری جلسه دفاعیه را حداقل یک هفته قبل از دفاع در معرض دید دانشجویان قرار دهد.

تبصره ۱-۳۲: حداقل ۳ هفته قبل از تاریخ دفاع، لازم است پایان نامه مورد تأیید استاد راهنما، استاد مشاور و شورای تحصیلات تکمیلی گروه به همراه دعوت نامه توسط دانشجو در اختیار هیأت داوران قرار گیرد.

ماده ۳۳- نمره پایان نامه

پایان نامه توسط هیأت داوران در پنج درجه به شرح زیر ارزشیابی شده و به هر درجه نمره ای تعلق می‌گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می‌شود.

نمره از ۱۹ تا ۲۰: عالی

نمره از ۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

نمره از ۱۶ تا ۱۷/۹۹: خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۵/۹۹: قابل قبول

نمره کمتر از ۱۴: غیر قابل قبول

تبصره ۱-۳۳: در صورت جلسه دفاعیه، علاوه بر ذکر درجه پایان نامه، قید نمره اخذ شده توسط دانشجو نیز الزامی است.

تبصره ۲-۳۳: در صورتی که دانشجو فعالیت پژوهشی بیشتری داشته باشد حداکثر یک و نیم نمره به نمره نهایی پایان نامه وی در جلسه دفاع اضافه می‌شود. (در صورت ارائه مقاله در کنفرانس ها و مجامع علمی معتبر تا یک نمره و در صورت پذیرش یا چاپ مقاله در مجلات علمی- پژوهشی معتبر نمایه شده ملی یا بین المللی مورد تأیید گروه یا دانشکده مربوطه تا ۱/۵ نمره).

تبصره ۳-۳۳: مدارک و اسناد مربوط به فعالیت پژوهشی تأثیرگذار دانشجو بر نمره پایان نامه وی باید قبل از جلسه دفاع به تأیید گروه و یا معاونت پژوهشی دانشکده رسیده باشد.

ماده ۳۴- ناتمام ماندن پایان نامه

دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آن را به پایان نرسانده است، موظف است بر اساس تقویم دانشگاه در نیمسال های بعد نیز برای آن ثبت نام کند. در این صورت نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی اخذ پایان نامه وارد کارنامه دانشجو می‌شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد.

ماده ۳۵- پایان نامه غیر قابل قبول

چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیر قابل قبول باشد، دانشجو می‌تواند حداکثر یک نیمسال و در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاعیه شرکت و مجدداً از پایان نامه خود دفاع کند و در صورت قبولی، نمره پایان نامه فقط قابل قبول ارزیابی

می شود و چنان چه دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کند، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می شود.

تبصره ۱-۳۵: به دانشجویی که به هر دلیل از ادامه تحصیل باز می ماند، حسب درخواست دانشجو پس از تسویه حساب های لازم فقط یک گواهی که دانشجو چه دروسی را در چند واحد و با چه نمره ای اخذ کرده است، اعطا می شود.

ماده ۳۴- موارد مبهم

تفسیر مواردی که این آیین نامه درباره آن ساکت است، در صورت ارجاع از شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ها، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و در موارد خاص توسط معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه از حوزه معاونت آموزشی وزارت متبوع استعلام می شود.

ماده ۳۵- کلیات آیین نامه

این آیین نامه در ۹ فصل و ۳۵ ماده و ۵۵ تبصره در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۸۸/۶/۱۴ به تصویب نهایی رسید و از نیمسال اول سال تحصیلی ۸۹-۸۸ به مدت سه سال قابل اجرا است که پس از مدت مذکور با ارزیابی از خروجی های دوره و در صورت موافقت تمدید خواهد شد. با ابلاغ این آیین نامه، کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های قبلی مغایر با آن ملغی اعلام می شود.